

Rom 12, 11

11: Vær ikke trege i å vise iver, vær brennende i ånden og tjen Herren!

Her gir apostelen oss mange nyttige formaninger. Vi skal ikke være "trege", lunkne og uoppmerksomme. Med flid og utholdenhet skal vi tvert imot tjene vår neste i det kall vi har. Dette er altså noe som skal kjennetegne de kristne. I å vise iver. Her brukes samme ordet som det vi finner i v. 8 om lederansvaret, altså "med iver", eller med omsorg. Men her tales det bare om iver generelt, det sies ikke noe om hva vi skal vise iver i. Derfor har Luther også ganske riktig gitt uttrykk for meningen slik: "i det som ligger foran deg". For Paulus vil her uten tvil ha sagt: Uansett om det er et åndelig eller legemlig arbeid, - vær ikke trege, lunkne eller uoppmerksomme, men nidkjære, omsorgsfulle og utholdende. Her refser han dermed dette lettlevde, likegyldige livet, når en somler, utsetter og ikke tar det så nøye med noen ting. Dovenskap utretter litt, men lar det like snart ligge, slik vi ser det hos mange mennesker. I sin ustadighet virrer de rundt fra det ene arbeidet til det andre. De holder ikke ut i noe, men dropper det så snart de blir trøtte, når arbeidet koster litt. Det er slike som skildres her som "trege".

Og dette kan en se både i fysisk og åndelig arbeid, der en ikke er utholdende. Luther sier: "En ser mennesker med stor iver gi seg i kast med noe nytt. Det kan være lese, studere, eller faste og speke legemet. Eller det å gi, tjene vår neste osv. Men når de har gjort dette to eller tre ganger, holder de ikke ut lenger. De gir opp. For den første gløden er kjølnet - akkurat som nysgjerrigheten pleier dabbe av når den er tilfredsstilt -. Av dette blir det så bare upålitelige og udugelige mennesker".

Slik må ikke de kristne være. Om det så bare er den vanlige latheten og dagdriveriet, så er det "upassende" for kristne. Paulus skriver til tessalonikerne: "Vi hører at det er noen blant dere som lever upassende, og som ikke arbeider, men blander seg opp i andres saker. De som lever slik pålegger og formaner vi ved vår Herre Jesus Kristus at de skal arbeide i stillhet og spise sitt eget brød" (2Tess 3: 1-12). En merker at her taler apostelen i stort alvor. Han bruker ikke bare uttrykket "upassende", når de ikke arbeidet ordentlig, men formaner dem også ved vår Herre Jesus Kristus til å forandre på dette: "De som lever slik formaner vi ved vår Herre Jesus Kristus ..." Og det er ikke uten grunn apostelen formaner på denne måten. For det er særdeles "upassende", ja, til anstøt. Det fører skam over Kristi evangelium når noen som bekjenner seg til det gjør seg skyldig i en slik anklage at de bare vil prate og ete, men ikke arbeide. Dette er noe vi skal ta inn over oss her, selv om det nok er mer sannsynlig at Paulus, når en ser på sammenhengen, her i teksten vår heller tenker på en tjeneste i menigheten. Av det Paulus nå føyer til, ser vi at her tales det ikke bare om en naturlig iver og virksomhet, men om en iver og nidkjærhet som kommer fra ånden, selv om den utøves på legemlige ting.

vær brennende i ånden. Dette er så motsetningen til den treghet og ulyst Paulus har nevnt i første del av verset. Her får vi nå se hvordan vi, selv med en treg natur, kan bli virksomme. Hvordan vi får en nidkjærhet og en lyst som seirer over naturens motstand. Paulus sier: "Vær brennende i ånden". Med "ånden" menes her ikke Guds Ånd i seg selv, heller ikke bare menneskets ånd slik den er av naturen. Her menes ånden i en kristen, "den av Guds Ånd levendegjorte og helliggjorte menneskets ånd", "den nye skapning" i oss. Og nå sier altså apostelen: "Vær ikke trege i å vise iver, vær brennende i ånden". Dette vil da si: Selv om du har en treg natur, skal likevel en brennende ånd kunne overvinne den tregheten, og drive deg til flittig virksomhet i den tjenesten du har fått. Vi ser av sammenhengen at det er dette som er meningen. Og så er det bare om å gjøre at vi tar formaningen til oss, og gjør etter den.

Vi lærer av disse ordene: "vær brennende i ånden", at en kristen ikke kan være fornøyd med en kald og dorsk ånd. Ved å bruke alle nådemidlene skal han strebe etter stadig å bli varmere, ja brennende i ånden. Da går vi ikke til pliktene våre med ulyst og treghet, men kommer til å oppfylle dem med lyst og iver, og i utholdenhet. Selvsagt kan vår naturlige drift, om den settes inn på det åndelige området, nok starte opp i mangt med stor iver, og vil ofte gjøre alt med én gang. Men det viser seg at det ganske snart stagnerer når arbeidet blir både tungt og langvarig, eller møter alvorlig motstand. "For den kjødelige brannen kan ikke holde ut i lengden i åndelige ting" (Luther). Men en åndelig brennende nidkjærhet, en iver som er født og næres av Guds Ånd, slokner ikke om den møter motstand. Den tennes heller ennå mer opp og blir sterkere gjennom slikt. Med Åndens nidkjærhet er det slik at den svekkes og avtar heller gjennom ytre ro og medgang, og når den er "arbeidsløs". Men styrkes gjennom arbeid og kamp. Derfor kan den nidkjærheten holde ut og fortsette gjennom all slags motstand og vanskeligheter. Vi ser altså en dyp sammenheng mellom disse to forholdene: "Vær ikke trege i å vise iver" - og "vær brennende i ånden".

Men hvordan det kan skje at vi blir brennende i ånden, det lærer vi av andre bibelord. Vi ser at det skjer ikke gjennom noen menneskelige anstrengelser, men bare ved at vi blir fylt av Guds kjærlighet. Selv å prøve å opphete seg til nidkjær virksomhet eller stor veltalenhet, er ikke å være brennende i ånden. Det varer heller ikke så lenge, og blir heller ikke til noen velsignelse. Nei, brennende i ånden, det blir vi bare på samme måten som vi ser de to disiplene på vei til Emmaus vitner om. De sa: "Brant ikke hjertet vårt i oss da han talte med oss på veien, og da han åpnet Skriftene for oss?" Det vil alltid være Jesu ord og Ånd som på nytt og på nytt gjør oss brennende i ånden. Jo større gaver en kristen har fått til tjeneste for andre, og jo mer han får å gjøre, desto oftere må han trekke seg tilbake i stillhet innfor Herren. For at denne hyrden kan varme og opplyse ham gjennom Guds ord og Kristi kjærlighet, så han på nytt tennes opp i ånden. Ellers vil han snart dø, blir kald og ubrukelig på tross av alle sine gaver, sine vakre ord og gjerninger. Men så gir apostelen en veiledning som ofte trenges, selv for en åndelig brennende nidkjærhet. Han sier:

og tjen Herren! Dette er en formaning som henger nøye sammen med det som er sagt foran. Altså: Vær ikke trege, men brennende i ånden, "tjen Herren". I den gamle svenske Bibelen heter det: "Tjen tiden!" Det sier oss at uansett hvor brennende en kristen blir i ånden, så skal han ha kjærlighet og

visdom til å handle slik at han ikke bare blindt følger visse regler, men tenker på hva kjærligheten og visdommen gir råd om i det enkelte tilfelle - som kan kreve at vi til forskjellige tider og tilfeller må handle forskjellig, hvis vi skal tjene Herren rett og til virkelig velsignelse for vår neste. Moses tok hensyn til tiden, da han ikke omskar folket på grunn av de store anstrengelsene de var utsatt for under vandringen i ørkenen (Jos 5: 4-7). Paulus var overbevist om at de kristne var fullkommen fri fra den jødiske seremonialloven. Likevel tok han hensyn til forholdene da han i Jerusalem føyde seg etter de troende jødernes råd, og gikk opp i templet og rensset seg etter jødisk skikk (Apg 21: 23-26). I alt det vi foretar oss skal vi altså alltid, om det så er i den minste tjeneste, holde klart for oss om vi nå tjener Herren selv på denne måten.